

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ES FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint a
köziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona
Köziratok nem lesznek ciszga adta

TARTALOM. Az év befejezte alkalmából. — A dohánygyedárúság. — Szarkeztői üzenetek

Előfizetési felhívás!

A „Dohányárusok Közlönye” eme szaklapunk a következő számmal új évfolyamba lép, miért is felkérjük mind-ama t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejár, hogy postafordultávtól

5 korona

$\frac{1}{2}$ évi előfizetési díjat postautalvánnyal alant jelzett címre megküldeni sziveskedjenek.

A „Dohányárusok Közlönye”

kiadóhivatala,
Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

Az év befejezte alkalmából.

Tíz év zajlott le előttünk azóta, hogy eme lap első száma a nyomdából a nyilvánosság elé került, azon czélból, hogy egy becsületes munkás-osztálynak hivatott szószólója legyen.

Tíz éve annak, hogy működésünket megkezdtük, egy valóban nem eléggé megbecsült társadalmi osztály mellett, mert sajnos, nem becsülik abban a mértékben, mint a hogy azt joggal megérdemlik.

Csodálatra méltó lenne, ha még akadna annyi idejük, a munkától megsanyargatott tőzsdetulajdonosoknak, hogy saját érdekü ügyeiket figyelemmel kísérhetik, hisz annyira elfoglalja őket a hivatászerű egyhangu munka!

Minden hivatalhoz tartozó egyének csoportosulnak, ezek mindannyian azon iparkodnak, hogy saját jólétüket, a hol csak szerethetik, a hivatásukat érdeklő sajátjuk utján előmozdítsák.

A dohányelárusítók különös hivatása egyrészt az idő hiánya, másrészt avagy talán az akarat hiánya gátolja meg abban, hogy közös erővel sorsuk megjavításán iparkodjanak?

Pedig már égető szükségük volna arra. Bárki is be fogja látni és nem fogja kétségbe vonni, hogy egy oly cikk eladása, melyen évente 120 millió koronát vételeznek be, egy óriási apparatus igényel; hogy kivált ha tekintetbe vesszük, hogy ezt a nagy összeget úgyszólván fillérekbe szedik be, egy jól iskolázott elárusító-hálózatra van szükség.

Eme elárusítók bizony kemény munkát végeznek, már csak annál az oknál fogva is, mivel, hogy az elárusítást nem teljesíthetik tetszészerinti időben, hanem nappal, este, úgyszólván a napnak háromnegyed részét avval töltik el. — Nem ismertünk hivatást, melynek tagjai oly kitartással, odaadással, végeznék köteles-

ségüket, mint épen a dohányelárusítók; igaz, hogy gyakran ép ennek a kitartó, megerőltető munka eredménye az egészség rovására megy. Hova vezessen ez? Nincsen válaszuk erre. — Ha az, ki egész életét a tetlenségben tengette életet, jöletben élte át ifju éveit, gond nélkül volt, mert viszonyai azt megengedték s öreg napjaira nélkülöznie kell, a maga hibája folytán, ez az illető dolga; de ha az, ki egész életét át fáradt, veres verejtekkel kereste azt, mire szükségük volt, ernyedetlen szorgalmat fejtett ki, élete java részét komoly munkában töltötte el, öreg napjaira nélkülözésnek van kitéve, sőt éhen halhat, az már nem járja, ezt már szó nélkül hagyni nem lehet.

Eme tényeket nem látjuk sötét színben. Gyakorlati életünk folyamán, mely elég hosszú időre terjed, csak keves kivételt tudunk, melyre fenti leírásunk nem illene rá. A csekély kereset nem futja ki arra, hogy meg takarékoskodjanak is; meg ama pár fillért sem rakhatják felre, a mire esetleg szükségük lenne, ha betegség vagy más csapás lepi meg őket.

Ilyen sajnálatra méltó egyénekért, eme hivatás-osztályért leptünk annak idején a sorompó elé.

Alig akad józan ember, a ki bennünket avval gyanúsíthat, hogy üzleti érdek vezérelt bennünket azon alkalommal. Szócsövei akartunk lenni a munkaado és munkakeresők között és szánálni akartuk azt a sok bajt, mely éppen ennél a hivatásnál, sajnos, oly gyakori. Ugyancsak tanácsadói akartunk lenni mindazoknak, kik a dohány elárusítás szerény, nehéz keresetét választják hivatásuknak. Ezek érdekeit akarjuk mindenkor megvédeni.

Hogy mi minden sikerült nekünk eme idealizmussal megalkotott programunkból, a fölött ítélkezzenek mindazok, kiknek már javukra szolgáltunk. Érthető okokból mink magunk, itt e helyen, nem sorolhatjuk fel mindama vívmányt, mit lapunk utján sikerült elérnünk. Köszönetet nem várunk érte, miért is egész közönyös előttünk, hogy ama háládatlanok, kik számszerint elegen vannak, mint ítélkeznek felőlünk.

A mindennapi munkában, mit a dohány-elárusítás igényel, fel sem tűnik, természetesen az az eredmény, mit mink eme szaklapunkkal elértünk. Nem panaszkép mondjuk ezt, mert bennünket megnyugtató és busásan kárpótol az a tudat hogy az ügy érdekében kötelességünket mindenkor becsületesen, — nem minden eredmény nélkül — teljesítettük.

Ha visszapillantunk azon időpontig, a mikor mink a tőzsdé-elárusítók ügyének

szenteltük magunkat, úgy fenti nyilatkozatunk méltánylásra és igazolásra talál. — Igenis jobb lett a helyzet, mint volt. Jobb lett elsősorban a nagytőzsdé tulajdonosok érdekében; s igazat fognak adni, vagyis állításunkat igazolni fogják mindazon nagytőzsdé tulajdonosok, a kik igazságosak és őszintek tudnak lenni és emlékezhetőségük birtokában vannak. Jobb lett a viszony, mint annakelőtte volt a kistőzsdetulajdonosokra nézve is. Természetesen ama küzdelem, minek minden kiskereskedő ki van téve, a kistőzsdetulajdonost sem kíméli meg.

Ellenkezőleg, a dohányelárusítók keresete csekély, tehát annál is inkább érezik a fent említett küzdelem súlyát. Mindazonáltal nem tagadható jelenség, hogy a kistőzsdé tulajdonos nem lesz annyira sanyargatva, mint annakelőtte, és hogy bárhol, kopogtat meghallgatják és igazságot, védelmet, oltalmat talál. Épen ennek következtében remélhetjük, hogy idővel a dohányelárusítás hivatását egy jobb niveaura emelhetjük és hogy azok, kik evvel foglalkoznak, ha nem is teljesen, de részben biztosított existenciát remélhetnek. Abbeli kísérletezésünk, hogy a tőzsdetulajdonosokat szövetkezésre bírjuk, hogy az összes elárusítók egy kalap alá kerüljenek, hogy szavatosságot vállaljanak egymásért, az összes egyért, egy az összeséért, minden fáradozásaink daczára, épen rossz helyzetükre való tekintettel, eddig nem sikerült.

Hogy mily hibázott, tétlenül nézni és ölbe rakott kezekkel tűnni eme állapotokat, bizonyítékra nem szorul.

Vége azonban csak arra a meggyőződésre fognak jutni az érdekelték, hogy ez így tarthatatlan tovább, minden társadalmi osztály, ha csak nem akar kimulni, ha csak nem akar elenyészni, kénytelen tömörülni, hogy érdekeit megvédje.

Mi nem csüggedünk, a jövőben is tudósítónkkal és tollunkkal tovább fogunk küzdeni az igazság érdekében, a czél elérésének reményében.

Vajha sikerülne nekünk vállatve mindazokkal, kik a jobb ügy iránt érdeklődnek czélunkat elérni. Találjon rokonszenvre az igen tisztelt hivatalnok urak előtt, kik mindenkor lelkükön hordozták a jobb sorsra érdemes dohányelárusítók bajait.

A dohánygyedárúság.

Ötven éve annak, hogy az osztrák kormány Magyarországon behozta a dohánygyedárúságot, 35 éve mult el azóta, hogy Magyarország tulajdonába ment át és Magyarország önállóan kezeli.

Ez az ága az állami termelésnek, iparnak

már csak azért is érdekfeszítő, mert első sorban mint állami jövedelmi forrás nagy szerepet játszik, ezenkívül azért is, mert mint élvezeti cikk állandóan a b rálát tárgya.

Mindenesetre a mikor az osztrák kormány Magyarországon a dohányegyedárúságot bevezette, akkor célja oda irányult, hogy azt népszerűvé tegye, de tudta azt is, hogy ezt hazánkban, a dohánytermelés földjén, csak úgy érhető el, ahol amugy is ellenszenvvel voltak elveve az egyedárúság iránt, ha jó anyagot szolgáltat. Tette is azt három éven át, mert a dohánytermékek az ötvenes évek elején és a 60-as években feltűnően jók voltak. A szivarok minőségét illetőleg kitűnőek voltak.

Mindazonáltal a fogyasztó még sem akart gyarapodni és aranylag nem is emelkedett olyan magasra; ha a mai fogyasztással akarjuk összehasonlítani, úgy látna mondhatjuk, hogy a mai nyolczszor annyit, mint ennekelőtte 40 évvel volt.

Ez a jelenség azonban nem olyan csodálatos, mint azt az ember első pillanatra hinné, mert más államokban, a hol szintén dohánygye dárúság van, csak így volt. Hozzájárult eme körülményhez az is, hogy mai nap úgy férfiak, mint hölgyek, úgy éretl, mint éretlen ifjuság neki adta magát a dohányzás élvezésének; nagymértékben járult még hozzá a cigaretták, a jövő szivarjának meghonosítása, mely ez idő szerint a fogyasztásnak egy harmadrészét képezi. A dohányegyedárúság átvétele saját részünkre annak idején nem csekély nehézségeket okozott a kincstárnak. Az akkoriban még csekély számú szivargyárak nem voltak képesek a folyton növekvő szükségletet dohányban, szivarban kielégíteni. Az osztrák kezelés alatt ez nem volt érezhető, mert a szükségletet bármikor az osztrák gyárakból is fedették, ha azt éppen a nagy mennyiségű fogyasztás megkívánta, azonnal képesek voltak azt az illető helyekre, hol a szükséglet mutatkozott, szállítani. Ez eleinte nem ment így a magyar egyedárúság alatt; a cigarettagyártás, melyet kezdetben nagy mennyiségben kívántak, évekig abban maradt. Így volt ez egy ideig a szivarokkal is, melynek egyes fajtáit a magyar kincstár kénytelen volt magánosoknak átadni, a k k természetesen a dus nyereséget egymaguk élvezték, vagyis abból az oroszlanrész nek jutott. Eme magánosok Németországban készítették szivar-emüiket, a minek az lett a következménye, hogy a fogyasztó közönség elszakott az osztrák gyártmánytól. Sőt még a magyar szivargyártmány

is sokat elsajátított a német fajta szivar-emüek gyártmányából, a mi bizony nem igen vált előnyére.

Nyolcz nagyobb szabású dohánygyár létesítése által a magyar kincstár lassanként kiszorította a német gyártmányu szivarokat, mindazok szomorúságára, kik most már ezen az uton nem épi hettek tovább s paló áka nyereségeikből.

Az előállított gyártmányok ugyan hiányosságai vannak, mindazonáltal még sem hasonlítható össze avval a gyártmánnyal, a mit Németországban készítettek. Mert jóság tekintetben jóval felülmúlja azt. A mi a cigarettákat illeti, ugy a magyar jövedék különféle fajtát készített és annak valóban nagy fogyasztása bizonyította annak, hogy elismerésre talál, hogy annak kitűnő gyártmányai készülnek. Saj os azonban, hogy itt is az az eset állhat be, hogy mivel a fogyasztás óriási módon emelkedik, nem lesznek majd képesek azt kielégíteni, mert új gyárakat nem létesítenek. Akkor azonban majd tohamosan apadni fog a kincstár bevétele, mert minden változás a cigarettagyártás terén káros következményekkel jár.

A magyar dohányjövédék 120 millió korona befektetett tőke felett rendelkezik, évi jövedelme 70 millió koronára tehető; tehát jól van kamatozva, a polgári haszonnak jóval felüli kamatozása ez.

Mint hogy az évi fogyasztás szintén meghaladja a 120 milliót, sem a jelenleg fennálló gyárak, sem a nyers anyag készlete, de legkevesebb a kész áru elégséges arra, hogy ezt az óriási iparágat fejlessze.

A fogyasztás maga még nem érte el tetőpontját, ellenkezőleg, egy jó és körültekintő vezetéssel olyan eredményeket lehet elérni, hogy hazánkban számos lakosa juthatna még keresethez. A laikusnak természetesen imponál, hogy a kimutatás évről-évre egy milliócska emelkedést mutat, annk azonban, a ki a viszonyokat jól ismeri, nem, kivált, ha még tekintetbe veszi, hogy már külföldi czégek részéről is számtalanszor érkeztek ajánlatok a kivitel szervezése és annak biztos sikere tekintetében. A mi dohányjövédékünk, kincstárunk ilyen fajta fontos dologgal mit sem törődik. E pour muore, ez elég nekik, mit bánják ök azt, hogy képünk százezrei kenyérkereset után áhítoz. Világos, sőt behozonyítható tény, hogy a dohányegyedárúságot még nagyban lehet emelni, hogy a bevételeket nagyban lehet szaporítani, ha a kivitelnek azt a fontosságát, mely azt joggal megilleti, a megadják.

Szerkesztői üzenetek.

L. G. Körmend. A pénzügyminiszternek van egy 1890. évről szóló 88,156. sz. rendelete, a mely határozottan kimondja, hogy házkutatást fogyasztási adó dologban csak a pénzügyigazgató vagy helyettesének erre a czélra kikért engedelmellett lehet megtartani. Magának a fogyasztási adóbérlőnek nincs joga enélkül bejönni és ha nem tudja előmulatni az engedélyt, úgy ne bocsássa be.

M. J. Czegléd. A pénzügyigazgatóság mindenemű végzése ellen, a végzés kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt kell a felebbezését beadni. Ha postán küldi, akkor a postára adás napja a felebbezés beadási napja.

M. N. Mennyiség-kifogás esetén nem szükséges ugyan az árunak alakszerű rendelkezése bocsátása, de a kereskedelmi forgalomban meg kívánlató bizalom és gondosság azt hozza magával, hogy a vevő ily értelemben se hagyja az eladót bizonytalanságban az áru sorsa felől. hanem többbit az áru el nem fogadásáról értesítse. Ha ezt a vevő elmulasztja, a megrendeltnél nagyobb mennyiségben küldött áru vételárát is megfizetni köteles. (A budapesti kir. keresk. és váltótörvényszék felebbezési tanácsa 1902. márcz. 26-án, E 68. sz.).

F. K. A bejegyzett czégű kereskedő könyvei a keresk. törvény 31. § a értelmében kereskedelmi perekben félbizonyítékot képeznek, azaz. ha ön czégét bejegyezteti s valamely követelése végett adása ellen pert indít, annak tagadása ellenében az ön könyve és ahhoz felkínalandó pótesküje a követelés valódiságának teljes bizonyítékát képezi. A czég bejegyeztetésének másik előnye az, hogy a czég bejegyzett kereskedő adósát a saját lakhelyén perelheti, vagyis nem kénytelen az adósrá illetékes, esetleg távollevő bírósághoz fordulni. Mindezeknél fogva czégének bejegyeztetését annyival inkább ajánlhatjuk, mert erre önt a keresk. törvény 16. §-a pénzbüntetés terhe mellett kötelezi és csak az illetékes keresk. és iparkamara elnezésén mult, hogy ön eddig czégének bejegyeztetésére nem szorított.

Sz. K. T. Azok a kereskedelmi alkalmazottak, kik 80 koronánál több fizetést huznak havonta, az 1875. évi XXIX. t.-cz. 2. §-a alapján IV. oszt. keresetadót, akiknek kevesebb a fizetésük I. oszt. keresetadót kötelesek fizetni.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi franczia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Zum Jahresschlusse. — Unser Tabak-Monop.

Pränumerations-Einladung.

Mit nächster Nummer beginnt ein neues Semester, behufs Pränumeration auf unser Fachblatt

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

und ersuchen wir alldiejenigen unserer Abonnenten, deren Abonnement mit dieser Nummer abläuft, um postwendende Zusendung von

5 Kronen

als halbjährige Abonnements-Gebühr mit-
telst Postanweisung an die

Administration des
Dohányárusok Közlönye
Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

Zum Jahresschlusse.

Zehn Jahre sind an uns worüberge-
rauscht, seit dem das erste dieser Blätter
die Druckpresse verliess, um ein Für-
sprecher zu werden für eine Berufs-
klasse, deren rastlose Arbeitstätigkeit nicht
entlohnt, deren Wichtigkeit nicht erkannt
und deren Thätigkeit nicht in dem
Masse gewürdigt wird, wie diese Berufs-
klasse es mit Recht verdienen würde.
In dem eintönigen, hastigen Berufsleben
sämtlicher Verschleisser, ist es Wunder
zu nehmen, wenn sie nebst der Ausfüh-
rung ihrer Arbeitspflichten, noch genü-
gend Zeit gewinnen, ihre Interessen in
irgend einer Weise wahrzunehmen. Wäh-
rend nämlich sämtliche dieses Stände,
namentlich diejenigen der Arbeit, fort-
während bestrebt sind, ihr eigenes Wohl,
wo es nur angeht, im Vereine mit Berufs-
genossen zu fördern, ist es andererseits
die eigenthümliche Stellung des Tabak-
verschleissers, andererseits der Mangel an
Zeit und Willenskraft, welche es verhin-
dern, dass ein Zusammengehen ailer
Kräfte die so dringend nothwendige Ver-
besserung der Lage ermöglichen würde.

Man wird es ohne weiteres zugeben,
dass der Vertrieb eines Consumartikels
im Betrage von 120 Millionen Kronen
jährlich, schon aus dem Grunde, eines
ausgebreiteten, geschulten Verschleisser-
netzes bedarf, weil dieser verhältniss-
mässig hohe Betrag in Hellern verein-
nahmt wird. Diejenigen, welche nun mit
dem Verschleisse betraut werden, voll-
führen umstreitig ein schweres Stück
Arbeit, und zwar aus dem Grunde, weil
der Verschleiss des Artikels nicht nach
Belieben in bequemen Zeiträumen ge-
sehen kann, vielmehr nimmt derselbe
drei Viertheile des Tages und Nacht-
zeit in Anspruch.

Wir kennen keine einzige Berufs-
klasse, die mit solcher Zähigkeit und Ausdauer
ihren Pflichten entsprechen würde, als
diejenige der Tabakverschleisser. Und
die schlimen Folgen dieser rastlosen
Arbeit. Sie äussern sich oft in leider
sehr drastischen Weise, indem die an-

gespannte Kräfte zuletzt den Dienst ver-
sagen. Was aber dann? Wir haben darauf
keine Antwort. Wer sein Leben lang in
Mässigkeit und Wohlleben verbracht
hat, ohne je die Hände zur Arbeit ge-
führt zu haben, vermag sich selber die
Schuld zu geben, wenn er im Alter ohne
Subsistenzmittel dasteht, wenn Einer aber
eine lange Zeit von Jahren seine beste
Kraft, seine Jugend, schliesslich seine
Gesundheit geopfert hat um zu leben,
von der Hände-Arbeit sich zu ernähren,
ist es wahrlich traurig, wenn er am
Abend seines Lebens, jeder Existenz-
baar, als ein Pariat der Gesellschaft
langsam verhungert.

Wir malen nicht zu schwarz. In der
lange Zeit unserer Praxis haben wir nur
wenige Ausnahmen gefunden, bei denen
das nicht zutrifft. Der äusserst geringe
Verdienst gestattet es nicht Ersparnisse
anzulegen, so nicht einmal den nothwen-
digen Heller für seiten der Noth und
Krankheit.

Und für eine solche bedauernswerthe
Branche sind wir seinerzeit muthig in
dem Kampf gegangen. Kaum wird es
einen Vernünftigen geben, der uns dabei
ein geschäftliches, ergiebiges Interesse
zugemuthet hätte. Wir wollten als Sprach-
rohr zwischen Brotgeber und Brotnehmer
die zahlreichen Gebrechen, welche die-
ser Branche anhaftet saniren helfen,
wollten all denen, welche einen beschei-
denen Lebensunterhalt durch dem Ver-
schleiss des Tabakprodukte gewinnen,
ein treuer Rathgeber und Vertheidiger
ihrer Interesse sein.

Wieviel uns von diesem mehr als
idealistischen Programm zu erzielen ge-
lungen ist, das mögen all diejenigen be-
urtheilen, denen das Alles zu Gute kam.
Aus begreiflichen Gründen können wir
uns in der Aufzählung, aller von uns
erzielten Erungenschaften auf diesem
Gebiete nicht einlassen. Da wir keinen
Dank begehren, kann es uns auch voll-
ständig gleichgiltig sein, wie Undankbare
darüber denken und leider gibt es deren
gar Viele.

In der Vollziehung dieser Alltagsarbeit,
wie es der Verschleiss der Tabakpro-
dukte ist, erscheinen die Resultate,
welche ein Fachblatt, wie Unseres ist,
erzielt hat, natürlich nicht auffällig. Wir
beklagen uns darüber nicht, zumal wir
selber das Bewusstsein haben, ehrlich
und erfolgreich unserer Pflicht vollstän-
dig entsprechen zu haben.

Blicken wir zurück auf jenem Zeit-
punkt, wo wir unsere Thätigkeit zuerst
in den Dienst des Tabakverschleiss-
Berufes gestellt, so finden wir daher auch,
die obige Bemerkung vollauf bestätigt.
Jawohl, es ist besser geworden, als es
war. Es ist besser geworden auf dem
Gebiete des Grosverschleisswesens, der
ehedem, wir sagen es ganz offen, eine
Froharbeit bedeutete und dermalen je-
dem anderen Grosshandel an die Seite
gestellt werden kann. Es werden uns

hierin alle jene Grosstrafikanten recht
geben, die gerecht und aufrichtig den-
ken und die, nebenbei gesagt, nicht mit
einen schlechten Gedächtniss ausgestat-
tet sind. Allerdings hat die Paschawirth-
schaft, welche so manche betrieben, so
ziemlich aufgehört und wenn wir für
diese unsere Leistung von Vielen ange-
feindet werden, so ehrt uns diese Feind-
schaft weit mehr, als ihre Geneigtheit.

Es ist aber auch besser geworden
auf dem Gebiete des Kleinverschleiss-
wesens. Freilich, der Kampf, den heute
jeder Handelstreibende, namentlich die
kleinen Geschäftsleute, mit dem Leben
zu bestehen haben, bleibt natürlich auch
den Tabakverschleissern nicht erspart.
Im Gegentheil, sie fühlen ihn umso inten-
siver, als ihr Verdienst auch sonst ein
streng zugemessener ist, der beinahe
einem Fixum gleichkommt. Nun aber
kann keineswegs geleugnet werden, dass
der Kleinverschleisser den Druerk und
die Chicanen von Einst nicht mehr em-
pfindet und das es überall, wo er an-
klopft, Gerechtigkeit und Schutz findet.
Das aber ist viel, sehr viel und das
Vorhandensein dieser Beiden gibt der
Hoffnung Raum, dass es nach und nach
gelingen werde, den Beruf des Kleinver-
schleissers zu einen solchen zu erheben,
dass diejenigen, welche ihn ausüben, von
einer halbwegs gesicherte Existenz spre-
chen können.

Die vielen Versuche, die wir gemacht,
die Tabak-Kleinverschleisser unter eine
Hut zu bringen, damit sie Einer für Alle
und Alle für Einen bei jeder Gelegen-
heit eintreten können, sind stets geschei-
tert, weil gerade ihr Nothlage sie daran
verhindert hat. Wie falsch es ist, die
Hände in den Schooss zu legen, stath
sich aufzuroffen und Hilfe zu schaffen,
bedarf keines Beweises. Aber schliesslich
wird sich denn doch die Erkenntniss Bahn
brechen, dass heutzutage jeder Stand und
jeder Beruf seine Interessen selber wahr-
nehmen muss, will er nicht, dass er un-
beachtet vegetirt um schliesslich ganz zu
verkümmern.

Wir unserteils harren muthig aus und
widmen auch ferner unsere Feder den
Intentionen, welche uns das Rechtsgefühl
diktirt. Möge unser Vorhaben von der
Sympathie der geschätzten Beamtschaft
begleitet sein, jener Beamtschaft, in
deren Hände es gegeben ist, dem ver-
dienstvollen Stande der Tabakverschleis-
ser, wo es nur angeht, hilfreich beizusteh-
en. Mögen aber auch die dabei zu-
nächst Interessirten erkennen, dass sie
ein gut Stück des Erfolges selber her-
beiführen können, wenn sie Ausdauer
in ihrem Berufe mit jenem Interesse ver-
binden, welches sie allen Vorkommnissen,
welche sich ereignen, widmen müssen, um
ein festes Ganzes zu bilden. das bei
allen Gelegenheiten seine Stimme geltend
macht, wo es sich um das Wohl und
Wehe der Gesamtheit oder des Ein-
zelnen handelt.

Unser Tabak-Monopol.

Fünzig Jahre sind es, seitdem das Tabak-Monopol in Ungarn durch die damalige österreichische Regierung eingeführt wurde, und fünfunddreissig Jahre sind verflossen, seitdem es im Besitze des ungarischen Staates, von diesem betrieben und bewirtschaftet wird.

Dieser Zweig der staatlichen Industrie gewinnt aus dem Grunde ein erhöhtes Interesse, weil es vor Allem als staatliche Einnahmsquelle eine grosse Rolle spielt, dann aber auch deshalb, weil das vom Staate erzeugte, der Bevölkerung gelieferte Produkt, als Genussmittel aufgefasst, der öffentlichen Kritik untersteht.

Als die österreichische Regierung das Tabak-Monopol in Ungarn eingeführt hatte, da war ihr Bestreben dahin gerichtet, dem Artikel eine Popularität insofern zu verschaffen, als sie recht gut wusste, dass in dem Tabaklande Ungarn, und in Anbetracht des Misstrauens, das man dem Tabak-Monopol allenthalben entgegenbrachte, ein ansehnliches Erträgniss nur dann zu gewärtigen ist, wenn sie ein durchwegs tadelloses Produkt liefern werde. Sie that dies auch viele Jahre hindurch in auffälliger Weise, indem anfangs der Fünfziger und Sechziger Jahre die Tabake und Zigarren sich einer ausserordentlichen Güte rühmen konnten. Auch waren die Zigarren entsprechend ihrer Qualität wohlfeil zu nennen. Trotzdem erreichte der Konsum verhältnissmässig keine wesentlich Höbe und wollte man ihn zu dem Konsum von heute vergleichen, so überragt derselbe dormalen, denjenigen vor 40 Jahren, achtfach.

Diese Erscheinung ist gleichwohl nicht so überraschend, wie man glaubt. Auch in anderen Staaten, wo Tabak-Monopol existirt oder nicht, stieg der Verbrauch riesig. Wesentlich hiezu beigetragen hat der Umstand, wonach sich heutzutage die Gewohnheit des Rauchens, bei Männern und Frauen, bei der reifen und unreifen Jugend eingebürgert hat, ferner trägt in eminenten Weise hiezu die Einführung der Zigarette bei, welche als die Zigarre der Zukunft, bereits heute schon den dritten Theil des gesammten Konsums ausmacht.

Die Uebernahme des Tabak-Monopols in eigene Regie, hatte seiner Zeit dem ungarischen Finanz-Aerar nicht geringe Schwierigkeiten bereitet. Die wenigen vorhandenen Tabak-beziehungsweise Zigarrenfabriken konnten das erforderliche stets wachsende Quantum Tabak und Zigarren nicht liefern. Unter österreichi-

scher Verwaltung wurde der Mangel an Raucher nicht verspürt, weil stets Vorräthe in den anderen Reichshälfte vorhanden waren und diese bei Bedarf sofort zur Stelle waren. Das aber hatte natürlich aufgehört und so musste die Fabrikation der Zigaretten, welche damals schon überall stürmisch begehrt wurden, viele Jahre unterbleiben, bis deren Einführung ermöglicht wurde. Aber auch die Fabrikation der Zigarren ging nicht recht von Staaten, wodurch viele Jahre hindurch ein derartiger Mangel eintrat, dass die ungarische Tabak-Regie die Lieferung mancher Sorten Zigarren an Unternehmer vergab, welche natürlich den Löwenantheil des Gewinnstes dabei einheimsten. Diese Unternehmer liessen die Zigarren in Deutschland anfertigen, wodurch der Geschmack des Publikums sich allmählig von der viele Jahre hindurch gelieferten österreichischen Zigarre, ablenkte. Aber auch die Fabrikation der ungarischen Regie-Zigarre hatte seither sehr viel von der Fabrikationsmanier der deutschen Zigarre beibehalten, was keineswegs als ein Vortheil betrachtet werden kann.

Durch die Errichtung acht neuer, gross-angelegter Fabriken im Lande, hat die ungarische Tabak-Regie nach und nach den Import fremder Tabakprodukte entbehrlich gemacht, zum grossen Leidwesen aller Derer, welche die Zahl ihrer Paläste, die sie gewonnen, dadurch nicht vermehren können. Das Produkt selbst leidet wohl an mancherlei Fehlern gleichwohl steht dessen Werth an Güte in gar keinem Verhältnisse zu den gelieferten Zigarren, welche in Deutschland erzeugt würden. Was die Zigaretten betrifft, so erzeugt die ungarische Tabak Regie manche Sorten, deren fabelhaft grosser Konsum darauf hindeutet, dass das Fabrikat ein vorzügliches ist. Leider wird auch bei diesem Artikel der Umstand nicht beachtet, dass mit dem riesig anwachsenden Konsum auch neue Fabriken errichtet werden müssen und so steht es zu gewärtigen, dass eines Tages ein derartiger Mangel an Zigaretten eintreten dürfte, der die Nothwendigkeit der Regelung von Lieferungen heraufbeschwören wird. Dann aber dürfte es mit den Erträgnissen des Tabak-Monopols rasch abwärts gehen, da jede Veränderung in der Fabrikation der Zigaretten nachtheilig wirkt.

Die ungarische Tabak-Regie verfügt aber ein investirtes Kapital von 120 Millionen Kronen, ein jährliches Reinerträgniss von ungefähr siebenzig Millionen Kronen, demnach ein Prozentsatz, den man mehr als einen bürger-

lichen Nutzen nennen kann. Nachdem der Jahreskonsum bereits die gleiche Höhe erlangt hat, als das investirte Kapital liegt es auf der Hand, dass weder die vorhandenen Fabriken, noch die Vorräthe an Rohtabak, am wenigsten aber die Vorräthe fertiger Waaren genügen können, um diese Riesenindustrie zu fördern.

Der Konsum, welchen das Tabak-Monopol erzielt, keineswegs bei seinen Kulminationspunkte angelangt, im Gegentheile, eine richtige, feste, umsichtige Leitung müsste auf diesem Gebiete solche Resultate erzielen, die vielen Tausenden der Bevölkerung einen reichlichen Broderwerb verschafft. Natürlich gelangt man zu dieser Ansicht nicht, wenn blos Ziffernkolonnen sprechen und wenn diese miteinander verglichen werden. Selbstverständlich imponirt es jedem Laien, wenn er das Tabak-Monopol vor Jahr zu Jahr um ein Millionchen wachsen sieht, nicht so aber Denjenigen, welcher die Verhältnisse kennt und dem es bekannt ist, dass von Seite ausländischer Firmen schon de s Oefteren die Möglichkeit eines Exportes angedeutet und die sichere Aussicht auf bedeutende Erfolge nahe gelegt wurden. Unser Tabak-Monopol hat sich um derlei höchst wichtige Dinge bisher nicht gekümmert. *E pour si mouve*, das genügt ihr vollständig, ob auch Hunderttausende im Lande um Brod schreien. Und doch handelt es sich dabei, dem bedeutendsten Industriezweig im Lande, der vom Staate betrieben wird, eine Ausdehnung zu verschaffen, die aus dem Grunde in bedeutendem Maasse möglich ist weil dem Staate alles hiezu Erforderliche zur Verfügung steht. Der grösste Theil des zur Fabrikation nothwendigen Rohmaterials wächst im Lande, die Arbeitskraft ist bekanntlich in manchem Theile des Landes eine sehr wohlfeile, schliesslich sind aber auch die Transportmittel Eigenthum des Staates, der sie beliebig und bequem zu seinen Zwecken benützen kann.

An der Hand vorliegender Thatssachen, lässt sich mit Positivität nachweisen, dass das Tabak-Monopol einer ungeahnten hohen Steigerung fähig ist, einer Erhöhung der Staatseinnahmen, die nicht lediglich als indirekte Steuer aufzufassen wäre, wenn dem Exporte jene Bedeutung zugemessen würde, die ihm gebührt. Allein, man scheint in dieser Beziehung überhaupt keinerlei Initiative ergreifen zu wollen, weil die Kleinkrämer-Politik, der man bei uns so gerne huldigt, ihre vernichtende Wirkung auch auf dieses Gebiet ausübt.

Szegédszerkesztő: Hoffel Mátyás

PAPIER À CIGARETTES
ET TUBES
ABADIE



PUR
MALAKOFF

Abadie
PARIS

A világ
legismertebb és leg-
régibb gyártmánya!
Minden kis- és nagyfőz-
dében, valamint nagyke-
reskedéseknben kapható.

Alföstes,
renommirtes fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

PAPIER À CIGARETTES
ET TUBES
ABADIE

RIZ DORÉ



Abadie
PARIS